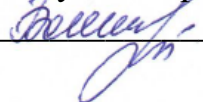

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри економіки та
міжнародних економічних відносин
Протокол №1 від 29.08.2022 р.

Завідувач кафедри

 Ю.Г. Бочарова

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«Європейські цінності та євроінтеграційний процес»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник:
Бочарова Ю.Г., доцент, д.е.н.

2022 – 2023 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни денна/заочна форма навчання
Обов'язкова (для студентів спеціальності "Економіка", «Міжнародні економічні відносини» та ін.) / вибіркова дисципліна	Обов'язкова
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	56 / 16
Практичні / семінарські організаційних та методичних рекомендацій щодо, годин	-
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	94/ 134
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	6,71
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти сучасного наукового світогляду та системи спеціальних знань щодо європейських цінностей та євроінтеграційного процесу.

Завдання дисципліни полягає в теоретичній і практичній підготовці здобувачів ВО у сфері європейських цінностей та євроінтеграційного процесу; **формуванні вмінь та навичок: ідентифікації** трендів, факторів, особливостей та перспективних напрямів розвитку євроінтеграційного процесу, спільних політик ЄС; **застосування** методик аналізу та оцінки європейських цінностей та їх впливу на соціально-економічний розвиток країн ЄС; **аналізу, оцінки та прогнозування** розвитку ЄС в цілому, його спільних політик, відносин України та ЄС, ефектів інтеграції України у ЄС; **визначення особливостей та перспективних напрямів розвитку** відносин України та ЄС; **презентації результатів власних досліджень** щодо європейських цінностей та євроінтеграційного процесу.

Предмет: теоретичні, методичні та практичні аспекти розвитку євроінтеграційних процесів, дифузії європейських цінностей.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Європа як соціокультурний феномен.

Тема 2. Європейські цінності та спосіб життя.

Тема 3. Теорія інтеграції. Витоки та історія розвитку ЄС.

Тема 4. Інституції ЄС та Acquis communautaire.

Тема 5. Соціально-економічний розвиток та бюджет ЄС.

Тема 6. . Спільні політики ЄС.

Тема 7. Україна та ЄС: передумови, історія, особливості та перспективи розвитку відносин.

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

– **загальних програмних компетентностей:**

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

уміння бути критичним та самокритичним;

здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

здатність працювати в команді та автономно;

знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях;

здатність діяти відповідально та свідомо;

навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;

здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово;

здатність виявляти ініціативу;

прагнення до збереження навколишнього середовища;

– **спеціальних (фахових) компетентностей:**

здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях;

розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави;

здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати;

здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками;

здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків;

здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України;

здатність досліджувати тенденції розвитку економіки, оцінювати сучасні економічні явища;

здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку;

здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів;

здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси;

здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів;

здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію;

здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення;

2) досягнення програмних результатів навчання:

асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу;

відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя;

вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки;

оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами;

розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем;

пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки;

діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості;

зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя;

використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність;

відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін;

систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища;

пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки;

визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку;

використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності;

застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади);

застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них;

розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції;

здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування;

визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними;

демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками;

демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах;

демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей;

показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення;

визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України;

досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків;

усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні;

усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави;

знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;

виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;

діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості;

ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники;

демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства;

виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків;

демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;

ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;

організовувати процес свого навчання й самоосвіти;

розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства;

співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо;

вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;

використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності;

знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера;

впроваджувати системи управління якістю та безпечністю харчових продуктів;

використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;

застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур;

знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави;

3) набуття результатів навчання (згідно Дублінських дескрипторів):

– знання:

сутності, характеристик та етапів розвитку просторових, кліматичних, аксіологічних особливостей розвитку Європи ;

європейських цінностей;

місця та ролі Європи на геоекономічній та геополітичній арені;

інструментів дослідження цінностей;

стану та особливостей трансформації європейських цінностей;

особливостей способу життя в ЄС;

теорії інтеграції;

витоків та історії розвитку ЄС;

інституцій ЄС та їх сфер компетенції;

Acquis communautaire;

особливостей соціально-економічного розвитку ЄС;

знання особливостей формування та особливостей використання бюджету ЄС;

переліку та особливостей реалізації спільних політик країн ЄС;

передумов, історії, особливостей та перспектив розвитку відносин України та ЄС;

- уміння/навички:

ідентифікувати основні чинники, наслідки, характерні риси та особливості єроінтеграційного процесу;

підбирати і вміло застосовувати методики, інструменти подальшого розвитку спільних політик країн ЄС;

здійснювати комплексний аналіз та прогнозування ефектів інтеграції для країн ЄС та країн-асоційованих членів;

– **комунікація:**

доносити результати дослідження та прогнозування розвитку євроінтеграційний процесів до фахівців та нефахівців;

обґрунтовувати та аргументувати власну думку щодо напрямків впливу на розвиток євроінтеграційного процесу, відносин України та ЄС;

– **відповідальність і автономія:**

спроможність самостійно проводити дослідження, приймати обґрунтовані рішення щодо перспективних напрямів розвитку спільних політик ЄС, відносин України та ЄС;

спроможність нести відповідальність за результати досліджень, вироблення та ухвалення рішень щодо розвитку євроінтеграційного процесу;

дотримуватися засад відповідального та сталого розвитку.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Онтологія Європи					
Тема 1. Європа як соціокультурний феномен.	18	6			12
Тема 2. Європейські цінності та спосіб життя.	18	6			12
Разом за змістовим модулем 1	36	12	0	0	24
Змістовий модуль 2. Євроінтеграційний процес					
Тема 3. Теорія інтеграції. Витоки та історія розвитку ЄС.	20	8			12
Тема 4. Інституції ЄС та Acquis communautaire.	18	6			12
Тема 5. Соціально-економічний розвиток та бюджет ЄС.	18	6			12
Тема 6. . Спільні політики ЄС.	42	20			22
Тема 7. Україна та ЄС: передумови, історія, особливості та перспективи розвитку відносин.	16	4			12
Разом за змістовим модулем 2	114	44	0	0	70
Усього годин	150	56	0	0	94

5. Розподіл балів, які отримують студенти

- вид контролю: залік

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у впродовж семестру (100 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми семінарського/практичного заняття	Аудиторна робота				Позааудиторна робота		Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	ПМК	Тестові завдання, у т.ч. ПМК	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1							
Тема 1. Європа як соціокультурний феномен.					5		5
Тема 2. Європейські цінності та спосіб життя					5		5
Разом за змістовим модулем 1	0	0	0	0	15	15	30
Змістовий модуль 2							
Тема 3. Теорія інтеграції. Витоки та історія розвитку ЄС					5		5
Тема 4. Інституції ЄС та Acquis communautaire					5		5
Тема 5. Соціально- економічний розвиток та бюджет ЄС					5		5
Тема 6. Спільні політики ЄС					5		5
Тема 7. Україна та ЄС: передумови, історія, особливості та перспективи розвитку відносин					5		5
Разом за змістовим модулем 2	0	0	0	0	30	40	70
Усього балів	0	0	0	0	45	55	100

Оцінювання студентів протягом семестру (заочна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота			Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	100
30	40	30	

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	